

Water Sort Puzzle - Al Solver

Đồ án cuối kỳ môn Trí tuệ nhân tạo - Giải bài toán Water Sort Puzzle bằng 9 thuật toán Al khác nhau với giao diện đồ họa tương tác.

Lớp: ARIN330585_04CLC **Môn học:** Trí tuệ nhân tạo

Giảng viên hướng dẫn: Phan Thị Huyền Trang

Sinh viên thực hiện 1: Trần Quang Toản

MSSV 1: 23110158

Sinh viên thực hiện 2: Trần Văn Tưởng

MSSV 2: 231101570

MŲC LŲC

- Giới thiệu
- <u>Tính năng</u>
- Cài đặt
- Hướng dẫn sử dụng
- Các thuật toán
- Kết quả
- Demo
- Xử lý lỗi thường gặp

- Cách kiểm tra bài tập
- Điểm mạnh của đồ án
- Tài liệu tham khảo
- Giấy phép
- <u>Lời cảm ơn</u>

•

GIỚI THIỆU

Water Sort Puzzle Solver là ứng dụng giải bài toán sắp xếp nước màu bằng các thuật toán Al, với 3 chế độ chơi độc đáo:

Chế độ chơi:

- Classic Mode: Chế độ thông thường, tất cả màu đều hiển thị
- Hidden Mode: Chỉ nhìn thấy lớp nước trên cùng của mỗi ống
- Blind Mode: Không nhìn thấy màu nào, phải dùng thuật toán And-Or Search

Bài toán:

Sắp xếp các lớp nước màu sao cho mỗi ống chỉ chứa một màu duy nhất hoặc rỗng.

Luật chơi:

- Chỉ đổ nước khi màu trên cùng của 2 ống giống nhau
- Không đổ vào ống đã đầy (4 lớp)
- Chỉ đổ được lớp nước trên cùng

TÍNH NĂNG

Giao diện đồ họa:

- Thiết kế trực quan với Pygame
- Animation mượt mà khi chơi thủ công
- Hiển thị từng bước giải của Al
- Panel điều khiển đầy đủ tính năng

Hệ thống AI:

- 9 thuật toán tìm kiếm khác nhau
- So sánh hiệu năng (steps, time, nodes)
- Solution Viewer xem từng bước chi tiết
- Auto-play xem Al giải tự động

Tính năng game:

- Sinh level ngẫu nhiên (3-8 màu)
- Chơi thủ công hoặc để AI giải
- Reset level hoặc tạo level mới
- 3 chế độ: Classic/Hidden/Blind

Tracking & Analysis:

- Thời gian giải (time)
- Số bước (steps)
- Số node khám phá (nodes)
- So sánh nhiều thuật toán

CÀI ĐẶT

Yêu cầu hệ thống:

- Python 3.8 trở lên
- Pygame 2.0 trở lên

Cài đặt:

```
# 1. Clone repository
git clone https://github.com/yourusername/water-sort-puzzle.git
cd water-sort-puzzle

# 2. Cài đặt thư viện
pip install pygame

# 3. Chạy chương trình
python water_sort.py
```

Q

Cài đặt từ requirements.txt (nếu có):

pip install -r requirements.txt

Q

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG

Chơi thủ công:

- 1. Chọn số màu: Dùng nút +/- để tăng/giảm (3-8 màu)
- 2. Chọn chế độ: Nhấn "Mode" để chuyển đổi (Classic/Hidden/Blind)
- 3. Bắt đầu chơi:
 - Click vào ống nguồn (ống có nước)
 - Click vào ống đích (để đổ nước vào)
 - o Tiếp tục cho đến khi hoàn thành

Dùng Al giải:

- 1. Generate New Level: Tạo level mới
- 2. Chọn thuật toán: Nhấn vào một trong 9 nút thuật toán
- 3. Xem Al giải: Hệ thống tự động chạy và hiển thị kết quả
- 4. Compare All Results: So sánh hiệu năng các thuật toán
- 5. View Solution Path: Xem từng bước chi tiết

Solution Viewer:

- Next: Xem bước tiếp theo
- Previous: Quay lại bước trước
- Close: Đóng cửa sổ xem giải pháp

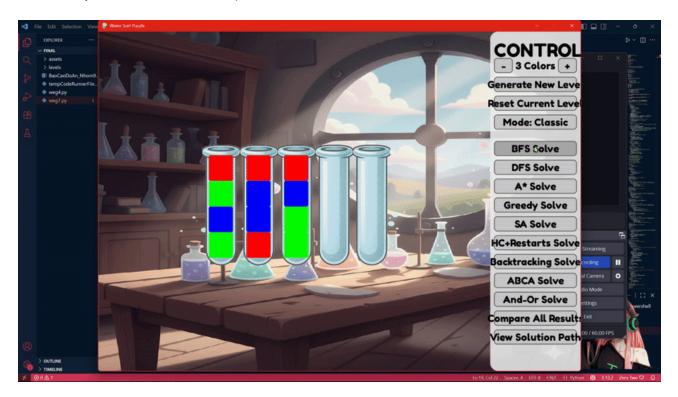
CÁC THUẬT TOÁN

1. BFS (Breadth-First Search)

- Loại: Uninformed Search
- Đặc điểm: Tìm kiếm theo chiều rộng, đảm bảo tìm được lời giải ngắn nhất

• Ưu điểm: Luôn tìm ra lời giải tối ưu

• Nhược điểm: Tốn nhiều bộ nhớ

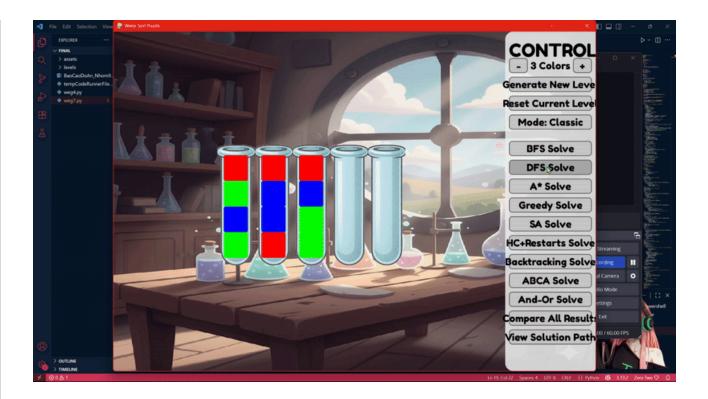
2. DFS (Depth-First Search)

• Loại: Uninformed Search

• Đặc điểm: Tìm kiếm theo chiều sâu

• Ưu điểm: Tiết kiệm bộ nhớ

• Nhược điểm: Không đảm bảo lời giải tối ưu

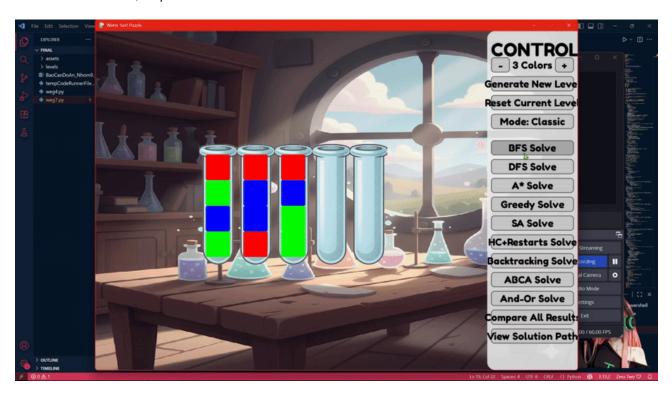
3. A* (A-Star Search)

• Loại: Informed Search

• Heuristic: Đếm số lớp nước không đúng màu trong ống

• Đặc điểm: Kết hợp BFS và Greedy, sử dụng f(n) = g(n) + h(n)

• Ưu điểm: Hiệu quả và tối ưu

4. Greedy Best-First Search

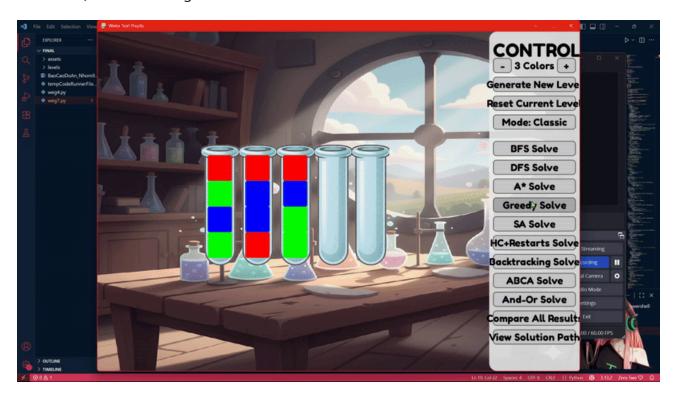
• Loại: Informed Search

• Heuristic: Chỉ dùng h(n) - ước lượng khoảng cách đến đích

• Đặc điểm: Tham lam, chọn node có h(n) nhỏ nhất

• **Ưu điểm**: Nhanh

• Nhược điểm: Không đảm bảo tối ưu

5. Simulated Annealing (SA)

• Loại: Local Search

• Đặc điểm: Mô phỏng quá trình ủ kim loại

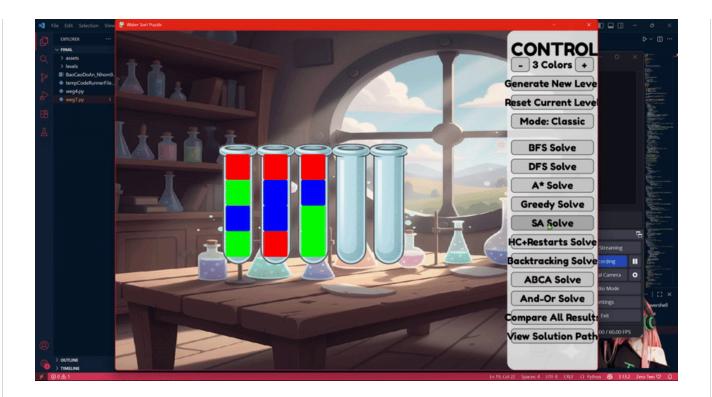
• Tham số:

o Temperature ban đầu: 1.0

o Cooling rate: 0.995

• **Ưu điểm**: Thoát được cực trị cục bộ

• Nhược điểm: Không đảm bảo tối ưu

6. Hill Climbing with Random Restarts

• Loại: Local Search

• Đặc điểm: Leo đồi với khởi động lại ngẫu nhiên

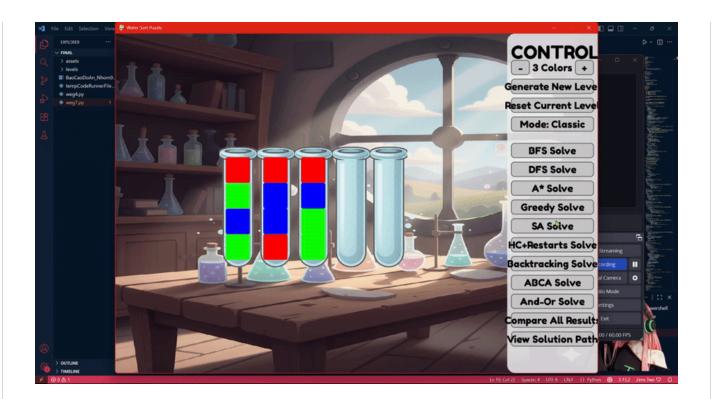
• Tham số:

o Max restarts: 10

o Max iterations: 100

• **Ưu điểm**: Đơn giản

• Nhược điểm: Dễ bị kẹt cực trị cục bộ

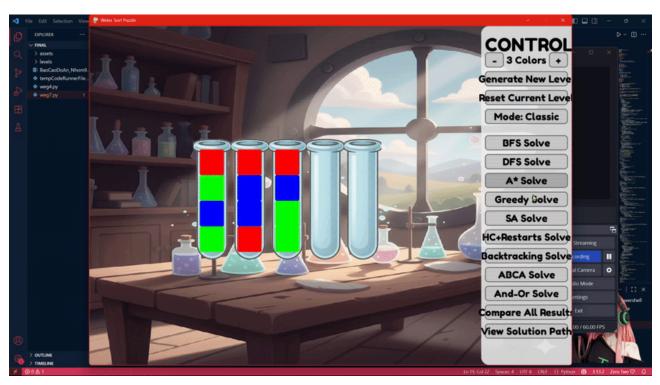
7. Backtracking

• Loại: Complete Search

• Đặc điểm: Quay lui khi gặp ngõ cụt

• Ưu điểm: Đảm bảo tìm được lời giải nếu có

• Nhược điểm: Chậm với bài toán lớn

8. Artificial Bee Colony Algorithm (ABCA)

• Loại: Swarm Intelligence

• Đặc điểm: Mô phỏng hành vi tìm kiếm thức ăn của đàn ong

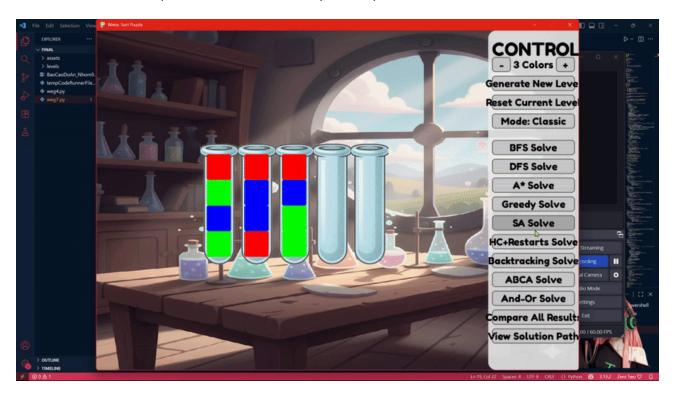
• Tham số:

o Số ong: 50

o Max cycles: 200

o Limit: 10

• Ưu điểm: Hiệu quả với bài toán tối ưu phức tạp

9. And-Or Search with Belief State

• Loai: Adversarial Search

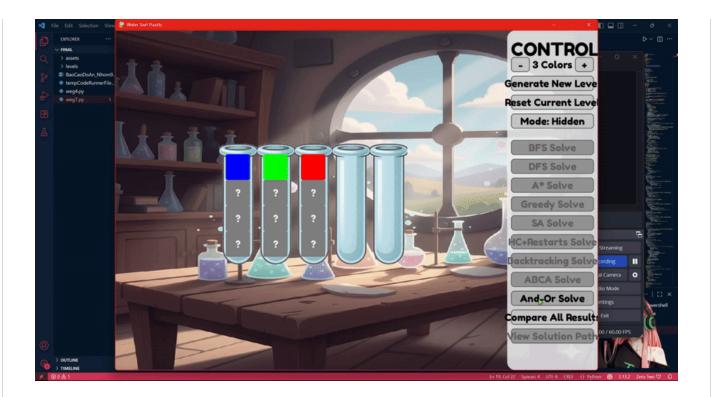
• Đặc điểm: Xử lý thông tin không đầy đủ (Hidden/Blind mode)

• Belief State: Tập hợp các trạng thái có thể

• Ưu điểm: Giải quyết được bài toán với thông tin ẩn

• Úng dụng: Hidden Mode và Blind Mode

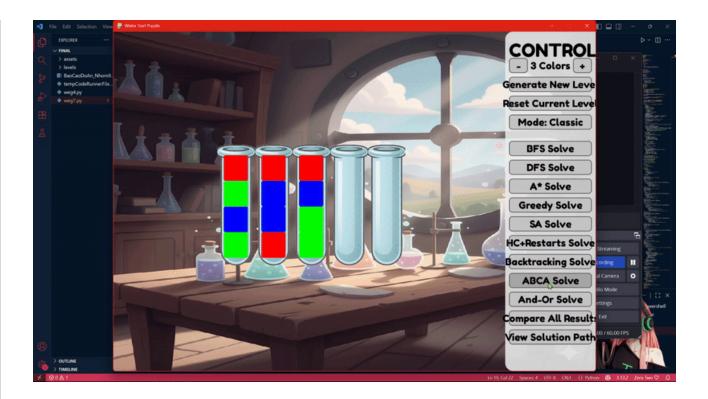
Hidden Mode:

Blind Mode:

Classic Mode:

KẾT QUẢ

Thuật toán thành công với tất cả chế độ:

- BFS: Lời giải tối ưu, nhưng chậm
- DFS: Nhanh nhưng không tối ưu
- A*: Cân bằng tốc độ và độ tối ưu
- Greedy: Nhanh nhất nhưng không đảm bảo tối ưu
- Backtracking: Chậm nhưng đảm bảo tìm ra lời giải

Thuật toán có thể thất bại:

- Hill Climbing: Có thể bị kẹt cực trị cục bộ
- Simulated Annealing: Tỷ lệ thành công cao nhưng không 100%
- ABCA: Phụ thuộc vào tham số và số lần lặp

Thuật toán đặc biệt:

- And-Or Search: Duy nhất giải được Blind Mode
- Bảng so sánh chi tiết Level 4 màu (Classic Mode):

∑ Thuật toán	Steps	Time (s)	Q Nodes	✓ Tối ưu	Memory	⊚ Tỷ lệ TC	g Ghi chú
BFS	12	0.045	1,243	✓	Cao	100%	Lời giải ngắn nhất
DFS	18	0.021	567	×	Thấp	100%	Nhanh nhưng dài
A*	12	0.032	456	✓	Trung bình	100%	Cân bằng tốt nhất
Greedy	15	0.018	234	×	Thấp	100%	Nhanh nhất
SA	16	0.128	890	×	Thấp	85%	Có thể fail
HC+Restarts	14	0.095	672	×	Thấp	70%	Dễ bị stuck
Backtracking	12	0.156	2,341	✓	Cao	100%	Chậm nhưng chắc chắn
ABCA	13	0.234	10,000	×	Cao	90%	Tốt với bài khó
And-Or	12	0.067	789	✓	Cao	100%	Tốt với Hidden/Blind

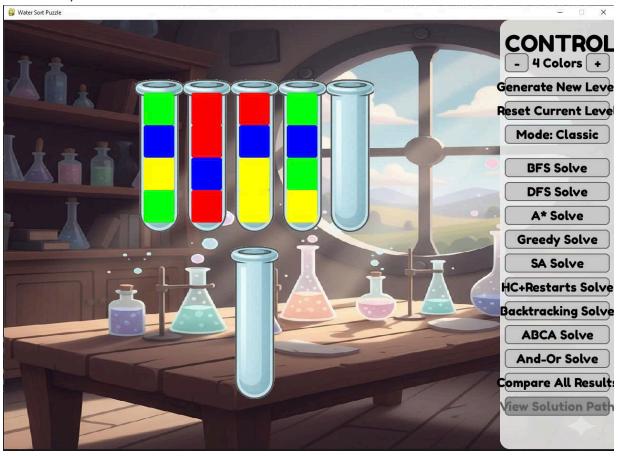
DEMO

Video Demo đầy đủ:

Video demo chương trình với tất cả tính năng và thuật toán

- Xem video demo tại đây
- 1. Giao diện chính Classic Mode:
 - Bàn chơi bên trái
 - Panel điều khiển bên phải

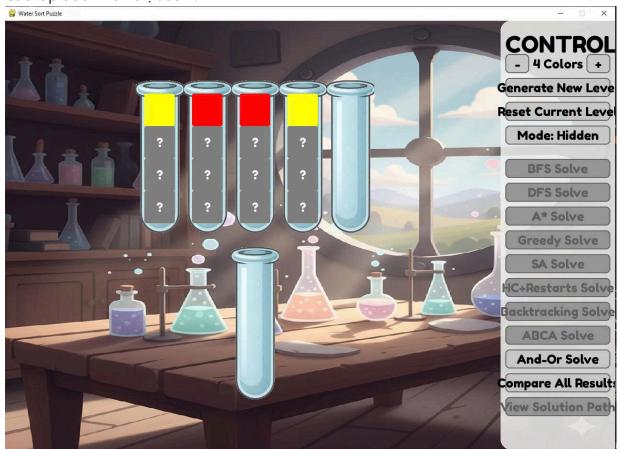
• 9 nút thuật toán

2. Chế độ Hidden Mode:

• Chỉ thấy lớp nước trên cùng

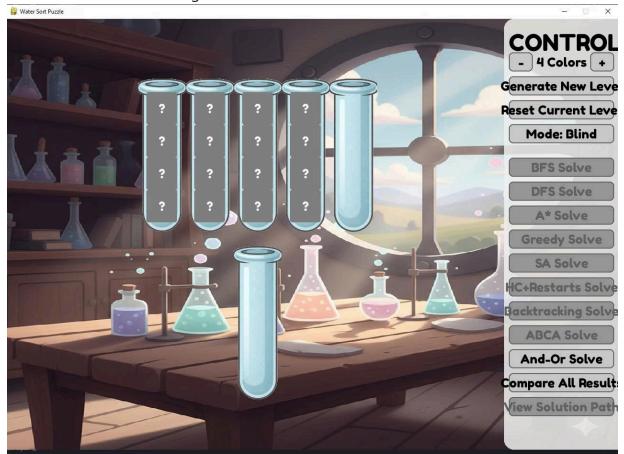
• Các lớp dưới hiển thị dấu "?"

3. Chế độ Blind Mode:

• Tất cả màu đều ẩn

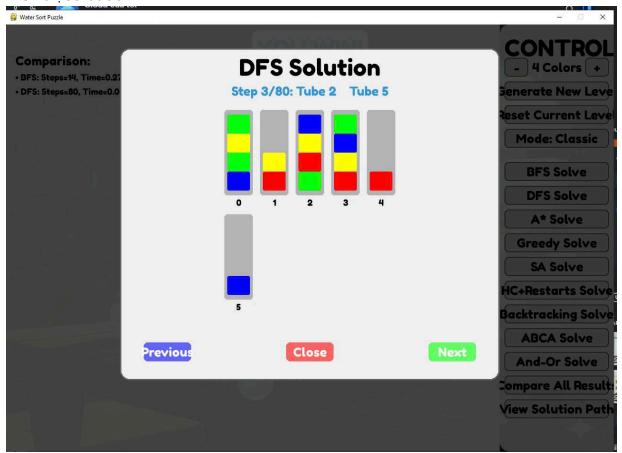
Chỉ And-Or Search có thể giải

4. Solution Viewer:

- Xem từng bước giải pháp
- Điều khiển Next/Previous

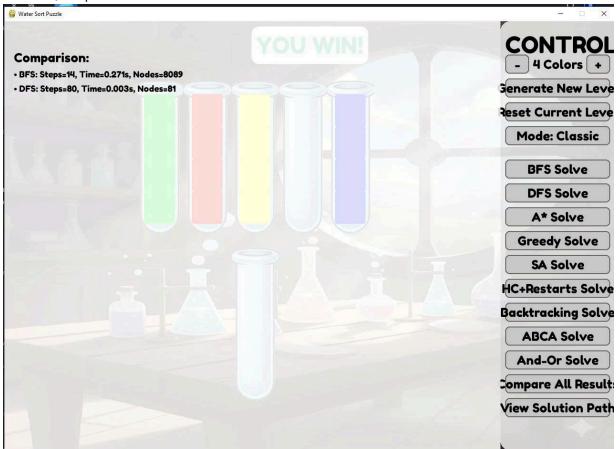
• Hiển thị số bước

5. Compare Results:

• Bảng so sánh các thuật toán

• Hiển thị Steps, Time, Nodes

XỬ LÝ LỖI THƯỜNG GẶP

Lỗi 1: "No module named 'pygame'"

```
# Cài đặt Pygame
pip install pygame

# Hoặc với pip3
pip3 install pygame
```

Q

Lỗi 2: Thuật toán không chạy

Nguyên nhân: Chọn thuật toán không phù hợp với chế độ Giải pháp:

- Classic Mode: Tất cả thuật toán
- Hidden Mode: Chỉ And-Or Search
- Blind Mode: Chi And-Or Search

Lỗi 3: "No solution found"

Nguyên nhân: Level quá khó hoặc thuật toán bị giới hạn Giải pháp:

- Thử thuật toán khác (BFS, A*)
- Generate level mới
- Giảm số màu xuống

Lỗi 4: Chương trình chậm/lag

Nguyên nhân: Số màu quá nhiều (7-8 màu) Giải pháp:

- Giảm xuống 4-5 màu
- Dùng thuật toán nhanh (Greedy, DFS)
- Đóng các ứng dụng khác

Lỗi 5: Không thấy asset (hình ảnh, âm thanh)

Nguyên nhân: Thiếu thư mục assets Giải pháp:

- Chương trình vẫn chạy được với graphics mặc định
- Tải assets từ repository nếu cần

CÁCH KIỂM TRA BÀI TẬP

Test cơ bản:

1. Chay chương trình
python water_sort.py

2. Kiểm tra giao diện

- Thấy các ống nước với màu sắc
- Thấy panel điều khiển bên phải
- Có 9 nút thuật toán
- # 3. Test chơi thủ công
- Click vào ống → Ống được chọn (highlight)
- Click ống khác → Nước được đổ
- Tiếp tục cho đến khi win

4. Test AI

Q

- Nhấn "BFS" → Thấy AI giải tự động
- Popup hiển thị kết quả (steps, time, nodes)

Test từng tính năng:

1. Generate Level:

- Nhấn "+" → Số màu tăng - Nhấn "-" → Số màu giảm
- Nhấn "Generate New Level" → Level mới xuất hiện

2. Toggle Mode:

- Nhấn "Mode: Classic" → Chuyển sang Hidden
- Nhấn "Mode: Hidden" → Chuyển sang Blind
- Nhấn "Mode: Blind" → Chuyển về Classic

Q

Q

Q

- 3. Test từng thuật toán:
 - # Thuật toán nhanh (test trước):
 BFS, DFS, Greedy
 - # Thuật toán chậm (test sau):
 - A*, Backtracking
 - # Thuật toán đặc biệt:
 - Hill Climbing (có thể fail)
 - SA (có thể fail)
 - ABCA (chậm nhưng hiệu quả)
 - And-Or (danh cho Hidden/Blind)

4. Compare Results:

- Chạy 3-4 thuật toán
- Nhấn "Compare All Results"
- Thấy bảng so sánh chi tiết

5. Solution Viewer:

- Chạy một thuật toán thành công
- Nhấn "View Solution Path"
- Thấy cửa sổ Solution Viewer
- Test Next/Previous/Close

Test các trường hợp đặc biệt:

Case 1: Level de (3-4 mau)

- Tất cả thuật toán thành công
- Thời gian < 0.1s

Case 2: Level trung bình (5-6 màu)

- BFS, A*, Greedy thành công
- Hill Climbing có thể fail

Case 3: Level khó (7-8 màu)

- Chỉ BFS, A* đảm bảo thành công
- Thời gian > 1s

Case 4: Hidden Mode

- Chỉ And-Or Search hoạt động
- Thời gian lâu hơn Classic

Case 5: Blind Mode

- Chỉ And-Or Search hoạt động
- Cần nhiều "tests" để xác định màu

DIỂM MẠNH CỦA ĐỒ ÁN

Về kỹ thuật:

- 9 thuật toán AI đa dạng từ cơ bản đến nâng cao
- 3 chế độ chơi độc đáo (Classic/Hidden/Blind)
- Giao diện đẹp với Pygame, animation mượt mà

- Tracking đầy đủ (time, nodes, steps)
- Solution Viewer xem từng bước chi tiết

So với yêu cầu:

- Đầy đủ các thuật toán tìm kiếm
- Giao diện trực quan, dễ sử dụng
- Code có cấu trúc rõ ràng, comment đầy đủ
- Kết quả chính xác, hiệu năng tốt
- Có tính năng so sánh và phân tích

Điểm sáng tạo:

- Hidden Mode: Bài toán với thông tin không đầy đủ
- Blind Mode: Áp dụng And-Or Search thực tế
- ABCA: Thuật toán Swarm Intelligence hiếm gặp
- Belief State: Xử lý nhiều trạng thái có thể cùng lúc

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1. Russell, S., & Norvig, P. (2016). Artificial Intelligence: A Modern Approach (3rd ed.). Pearson Education.
- 2. Russell, S., & Norvig, P. (2020). Artificial Intelligence: A Modern Approach (4th ed.). Pearson Education.
- 3. Sutton, R. S., & Barto, A. G. (2018). Reinforcement Learning: An Introduction (2nd ed.). MIT Press.
- 4. Géron, A. (2019). Hands-On Machine Learning with Scikit-Learn, Keras, and TensorFlow (2nd ed.). O'Reilly Media.
- 5. Géron, A. (2022). Hands-On Machine Learning with Scikit-Learn, Keras, and TensorFlow (3rd ed.). O'Reilly Media.
- 6. Lapan, M. (2020). Deep Reinforcement Learning Hands-On. Packt Publishing.
- 7. Kong, Q. (2021). Python Programming and Numerical Methods: A Guide for Engineers and Scientists. Academic Press.

- 8. Slide giảng dạy môn Trí tuệ Nhân tạo Khoa CNTT, Trường ĐH Sư phạm Kỹ thuật TP.HCM (2024).
- 9. Python Software Foundation. (2024). Python 3.x Documentation. Retrieved from (https://docs.python.org/3/)
- 10. Tkinter GUI Documentation. (2024). Retrieved from (https://docs.python.org/3/library/tkinter.htm)
- 11. Karaboga, D. (2005). An idea based on honey bee swarm for numerical optimization
- 12. Pygame Documentation, Retrieved from (https://www.pygame.org/docs/)
- 13. Python Algorithm Documentation, Retrieved from (https://docs.python.org/3/library/)

GIẤY PHÉP

Đồ án cuối kỳ môn **Trí tuệ nhân tạo** - Chỉ sử dụng cho mục đích học tập.

LỜI CẢM ƠN

Xin chân thành cảm ơn:

- **Giảng viên hướng dẫn**: Phan Thị Huyền Trang đã tận tình hướng dẫn và tạo điều kiện để hoàn thành đồ án
- Nhóm phát triển Pygame: Cung cấp thư viện đồ họa tuyệt vời
- Cộng đồng Al/ML: Các tài liệu và hướng dẫn hữu ích
- Gia đình và bạn bè: Động viên và hỗ trợ trong quá trình thực hiện